

В. Рогозинський

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Робочий зошит
для учнів 5 класу

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ББК 83.3(0)я721
P59

Головний редактор
Б.С. Будний

Рецензенти:
кандидат філологічних наук, доцент
І.С. Грибчук
кандидат педагогічних наук, вчитель-методист
М.М. Николін

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина даного видання не може бути використана чи відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Рогозинський В.

P59 Зарубіжна література: Робочий зошит для учнів 5 класу. —
Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. — 104 с.

ISBN 966-692-061-1

Даний робочий зошит розроблений відповідно до вимог чинних програм із зарубіжної літератури 1998 і 2001 рр.

Для учнів 5-их класів середніх загальноосвітніх шкіл.

ББК 83.3(0)я721

ISBN 966-692-061-1

© Рогозинський В., 2002
© Навчальна книга – Богдан,
макет, художнє оформлення, 2002

1. Уважно прочитайте вірш Олександра Пушкіна і переклад Є.Нарубіної. Порівняйте оригінал і переклад.

Птичка

В чужбині свято наблюдаю
Родной обычай старины:
На волю птичку выпускаю
При светі праздника весны.
Я стал доступен утешенью;
За что на Бога мне роптать,
Когда хоть одному творенью
Я мог свободу даровать!

Пташка

На чужині оберігаю
Я рідний звичай давнини:
На волю пташку выпускаю
На святі світлої весни.
І я розрадився в скорботі;
Нащо на долю нарікати,
Коли хоча б одній істоті
Я волю зміг подарувати.

(Переклад Є.Нарубіної)

2. Чи зуміла перекладач відтворити зміст оригіналу? Напишіть свою думку.

---

3. Чи помітили ви в перекладі рядки, котрі дослівно передають зміст відповідних рядків оригіналу? Підкресліть їх кольоровим олівцем або фломастером. Випишіть у зошит той рядок оригіналу та перекладу, в якому передана основна думка поетичного твору.

---

4. Спробуйте дати свою назву віршеві О. Пушкіна “Пташка”. Поясніть свій вибір.

---

5. Чи потрібно дослівно перекладати художній твір? Поясніть свою думку.

---

6. Французький мислитель і письменник Вольтер говорив, що кожна людина може вивчити щонайменше п’ять мов, а свою рідну мову вона мусить вивчати все життя. Як ви розумієте його слова?

Ікар

Відважний тут Ікар колись у море впав, —
Він до ясних небес хотів злетіти сміло,
Але без крил насмерть його розбилось тіло,
Та для людських сердець він смолоскипом став!
О славний дух палкий, рушій великих справ:
За шасну мить одну — упасти вниз безкрило!
І хоч навек упав Ікар між хвиль безсило,
Але поразку світ звитягою назвав.
Його ніщо й на мить під сонцем не злякало, —
Не смілості йому, а тільки сил не стало:
Згорів він під огнем яснішого з світил!
Помер юнак Ікар, змагаючись в просторі, —
До неба прагнув він, загинув же у морі.
Ясніш мети нема! Пишніш нема могил!

Порівняйте текст міфу “Дедал та Ікар” з віршем “Ікар” Ф. Депорта і дайте відповіді на такі запитання:

Чому поет у своєму вірші не згадує, на відміну від міфу, хто із землі спостерігав за польотом батька й сина?

Чому у вірші навіть немає згадки про Дедала?

Чи немає у вірші перебільшень, коли поет оспівує вчинок Ікара? З якою метою використовує їх поет?

Поясніть поетичний рядок, звернений до Ікара: “Для людських сердець він смо-
лоскипом став”.

Чи можете ви погодитися з тим, що, за свідченням мовознавців, у багатьох мовах
світу ім’я Ікара стало прозивною назвою людей відважних, але безрозсудливих?
Поясніть свою відповідь.

Знайдіть у вашому посібнику-хрестоматії репродукцію картини нідерландського
маляра Пітера Брейгеля Старшого “Падіння Ікара”. Порівняйте його зі змістом
давньогрецького міфу. Яке тлумачення вчинку Ікара вам більше до душі?
Поясніть свою відповідь.

ЗАПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДО РОЗДІЛУ

1. Видатний український митець Максим Рильський писав, що чим більше є перекладів українською мовою того чи іншого твору зарубіжної літератури, тим краще для читача. Поясніть цю думку.

---

2. Чим можна пояснити виникнення міфів? Чому так багато богів у давньогрецьких міфах?

---

3. Чим відрізняються герої давньогрецьких міфів, наприклад, Геракл, від богів? Кому з них ви найбільше симпатизуєте і чому?

---

4. Ім'я титана Прометея згадується в багатьох творах класиків зарубіжної та вітчизняної літератури. Цей образ літературознавці називають "вічним". Поясніть коротко правильність цього твердження.

---

5. Чому, на вашу думку, Геракл був найулюбленішим героєм Стародавньої Греції?

---

6. Що являв собою Лабіринт, який побудував Дедал для критського царя Міноса?

---

7. Яка причина загибелі юнака Ікара? Підкресліть правильну відповідь і поясніть вашу думку.

Необачність

Хоробрість

Неслухняність

---

8. За словами дослідниці давньогрецької міфології Ази Тахо-Годі, “міфічний поет і співець надихався музами або Аполлоном”. Ви вже знаєте, що муз у Стародавній Греції було дев’ять. Запишіть їхні імена, вказуючи при цьому, музами чого вони були.

Зразок: Кліо — муза історії.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
МІФИ	7
Міф про Прометея	8
З міфів про Геракла	14
Дедал та Ікар	19
<i>Запитання та завдання до розділу</i>	23
ФОЛЬКЛОР	27
Загадки, прислів'я, приказки народів світу	28
Прислів'я та приказки	30
НАРОДНІ КАЗКИ	33
“Пані Метелиця” (німецька народна казка)	34
“Казка про Синдбада-мореплавця” (арабська народна казка)	37
“Василина Прекрасна” (російська народна казка)	41
“Пензлик Маляна” (китайська народна казка)	44
<i>Запитання та завдання до розділу</i>	45
ЛІТЕРАТУРНІ КАЗКИ	47
Олександр Пушкін. Вступ до поеми “Руслан і Людмила”	48
“Казка про мертву царівну та про сімох богатирів”	50
Ганс Крістіан Андерсен “Снігова Королева”	53
“Соловей”	62
Рудольф Еріх Распе. “Дивовижні пригоди, подорожі та бойові подвиги барона Мюнхгаузена”	67
Оскар Вайльд. “Хлопчик-зірка”	70
Джозеф Редьярд Кіплінг. “Мауглі”	73
<i>Запитання та завдання до розділу</i>	78

ТВОРИ ПРО ПРИРОДУ	81
Ернест Сетон-Томпсон. “Лобо — володар Курумпо”	82
Джеральд Даррел. “Балакучі квіти”	85
Роберт Бернс. “Прощавайте, сині гори, білії сніги...”	89
Персі Біші Шеллі. “Глянь! За містом сонце встало...”	92
“Я брат ваш — земле, океане, вітре!..”	94
Федір Тютчев. “Весняна гроза”	95
“Весняні води”	97
<i>Запитання та завдання до розділу</i>	100

Навчальне видання

Рогозинський Віктор

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Робочий зошит
для учнів 5 класу

Головний редактор *Б.С. Будний*
Редактор *Б.Б. Щавурський*
Художник *В.А. Басалига*
Технічний редактор *І.О. Козуб*
Комп'ютерна верстка *Н.Б. Кушицька*

Підписано до друку 18.07.2002. Формат 70×100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 8,45. Умовн. фарбо-відб. 8,45.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво №24637417 від 13.11.97
46008, м.Тернопіль, вул. Танцорова, 14. А/с 534.
тел./факс (0352) 43-00-46; 25-18-09; 25-37-53
E-mail: *publishing@budny.te.ua*
www.bohdan-books.com